

เอกสารวิทยาเขตฯ
ห้ามนำออกจากห้องสมุด
ใช้เฉพาะ ชั้น 5 เท่านั้น

โครงการหัตถกรรมผ้าไทยในชนบท จังหวัดบุรีรัมย์

การออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าไหม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

RMUTK - CARIT

3 2000 00095507 2

ACM
646.4
ต246ค

โครงการพัฒนาหัตถกรรมผ้าไหมในชนบท “การออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าไหม”

หัวหน้าโครงการ

อาจารย์ศุภลักษณ์

เปรมโยธิน

ผู้ร่วมโครงการ

อาจารย์นารี

บุญนาถ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทัศนีย์

สุทธิแพทย์

อาจารย์สุภาพร

ตาไช

อาจารย์ชฎาพร

ราชภักดี

อาจารย์อ้อยใจ

เลิศล้ำ

นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย

นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย-ธุรกิจเสื้อผ้า

RMUTK - CARIT

3 2000 00095507 2

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

๒๒.๔

๑๒๒๖๑

คำนำ

เลข

เลข

วันที่

๐๑๐๖

๑๕/๑๑/๕๓

โครงการออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าไหม เป็นโครงการย่อยในโครงการพัฒนาหัตถกรรมผ้าไทยในชนบท ประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๗ ดำเนินโครงการโดยสาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะวิชาคหกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและรวบรวมผ้าไหมทอพื้นบ้านในจังหวัดบุรีรัมย์นำมาออกแบบตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยจัดนิทรรศการและแสดงแฟชั่นโชว์ตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อนำเสนอรูปแบบเสื้อผ้าที่ออกแบบตัดเย็บจากผ้าไหมให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานในแต่ละโอกาส ได้แก่ ชุดลำลอง ชุดทำงาน ชุดราตรี และ เสื้อโค้ท ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริโภคได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ใช้สอยที่หลากหลายของผ้าไหมในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มปริมาณการใช้ผ้าไหม อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชาวบ้านผู้ผลิตผ้าไหมให้สามารถจำหน่ายผ้าไหมและมีรายได้มากขึ้น

ในการนี้คณะผู้ดำเนินโครงการขอขอบพระคุณ อุตสาหกรรมจังหวัดบุรีรัมย์ กองงานวิทยาเขต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ที่ได้สนับสนุนการดำเนินงานโครงการให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

คณะผู้ดำเนินโครงการ

โครงการพัฒนาหัตถกรรมผ้าไทยในชนบท

ประจำปีงบประมาณ 2547

1. ชื่อโครงการ

โครงการ ออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าไหม

2. หลักการและเหตุผล

ตามนโยบายของรัฐบาลในปี 2544-2548 กำหนดให้มีการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์โครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งมุ่งที่จะยกระดับสินค้าให้ได้คุณภาพมาตรฐาน สามารถจำหน่ายภายในประเทศและส่งออกต่างประเทศได้ โดยมีการจัดแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์ดีเด่นที่ได้รับการคัดเลือกมาจากจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการตรวจสอบและได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยแต่ละจังหวัดจะได้รับการสนับสนุนทั้งจากภาครัฐและเอกชนในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่การออกแบบ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิต สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนในแต่ละท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก ช่วยลดปัญหาแรงงานที่จะเข้ามาทำงานในเมืองและลดปัญหาการว่างงานของคนในชุมชน

สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ เห็นความสำคัญที่ควรจะมีการส่งเสริมและยกระดับผ้าทอพื้นบ้านไทยให้สามารถนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายให้มีรูปแบบที่หลากหลาย จึงมีความต้องการที่จะศึกษาลักษณะของผ้าทอพื้นบ้านไทยเพื่อนำมาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายซึ่งจะช่วยเพิ่มมูลค่าของผ้าทอพื้นบ้าน อันจะนำไปสู่การมีรายได้เพิ่มขึ้นของประชาชนและผู้ประกอบการทอผ้าพื้นบ้านของไทย

3. ลักษณะโครงการ

เป็นโครงการย่อยในโครงการพัฒนาหัตถกรรมผ้าไทยในชนบท ปีงบประมาณ 2547

4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมผ้าทอพื้นบ้าน
2. เพื่อออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าไหมไทยเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย
3. เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์โดยการจัดนิทรรศการและแสดงแฟชั่นโชว์

5. ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณาจารย์และนักศึกษาด้านวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

6. หน่วยงาน

สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

7. ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มดำเนินโครงการฯ ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2546 ถึง กันยายน 2547

8. เป้าหมาย

8.1 เป้าหมายเชิงคุณภาพ ได้เสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าไหมที่มีการออกแบบและตัดเย็บอย่างมีคุณภาพ

8.2 เป้าหมายเชิงปริมาณ ได้เสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าไหม จำนวน 40 ชุด

9. แผนการดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการฯ มีขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการดังนี้

[illegible]

10. งบประมาณ

1. ค่าตอบแทน

ค่าอาหารทำอาหารนอกเวลา 60 บาท $\times$ 20 คน $\times$ 50 วัน	60,000 บาท
ค่าอาหารทำอาหารนอกเวลา 100 บาท $\times$ 20 คน $\times$ 20 วัน	40,000 บาท

2. ค่าใช้สอย

ค่าเบี้ยเลี้ยง 180 บาท $\times$ 6 คน $\times$ 6 วัน	6,480 บาท
ค่าที่พัก 500 บาท $\times$ 6 คน $\times$ 4 คืน	12,000 บาท
ค่าพาหนะ 400 บาท $\times$ 6 คน $\times$ 2 ครั้ง	4,800 บาท
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 2 ครั้ง $\times$ 1,500 บาท	3,000 บาท

3. ค่าวัสดุ

ค่าวัสดุจัดทำต้นแบบ	152,000 บาท
ค่าวัสดุสำนักงาน	16,120 บาท
ค่าฟิล์มและอัดล้างรูป 10 ม้วน $\times$ 360 บาท	3,600 บาท
ค่าถ่ายเอกสาร	2,000 บาท
รวมทั้งสิ้น	300,000 บาท

หมายเหตุ ขอถัวเฉลี่ยจ่ายทุกรายการ

11. สถานที่ดำเนินการ

สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 12.1 ผ้าทอพื้นบ้านไทยได้รับการพัฒนาออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป
- 12.2 ได้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ โดยการจัดนิทรรศการและแสดงแฟชั่นโชว์
- 12.3 สร้างรายได้ให้ผู้ผลิตผ้าทอพื้นบ้านมากยิ่งขึ้น
- 12.4 อาจารย์และนักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ในการทำงานเพื่อบริการและพัฒนาชุมชนเพิ่มขึ้น

การดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการ ออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าไหม เพื่อให้การดำเนินงาน บรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงได้ดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

1. **ศึกษาข้อมูลในพื้นที่** คณะผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับผ้าทอพื้นบ้านในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการตรวจสอบเอกสารและสัมภาษณ์บุคคลในพื้นที่

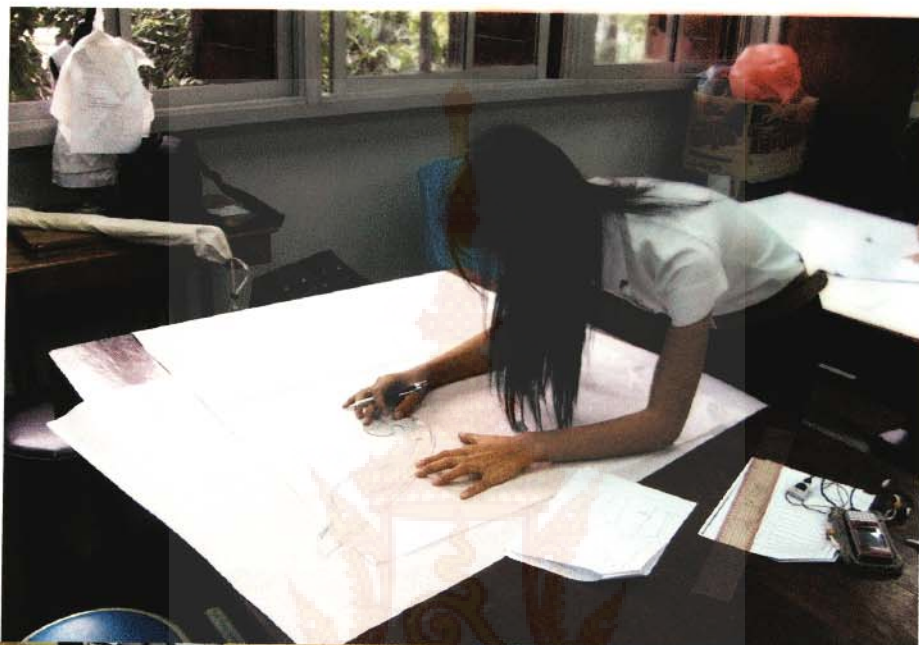
2. จัดซื้อผ้าไหมและวัสดุประกอบการตัดเย็บ คณะผู้ศึกษาจัดซื้อผ้าและวัสดุประกอบ เพื่อนำมาใช้ออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าในรูปแบบต่าง ๆ ตามประเภทของเสื้อผ้าที่กำหนด ได้แก่ ชุดลำลอง ชุดทำงาน ชุดโอกาสพิเศษ และเสื้อโค้ท

3. ออกแบบเสื้อผ้า คณะผู้ศึกษาดำเนินการออกแบบเสื้อผ้าเพื่อใช้สวมใส่ในโอกาสต่าง ๆ ประกอบด้วย ชุดลำลอง ชุดทำงาน ชุดโอกาสพิเศษ และ เสื้อโค้ท

4. ทำแบบตัดเสื้อผ้า คณะผู้ศึกษาดำเนินการทำแบบตัดเสื้อผ้าตามรูปแบบของเสื้อผ้าที่ออกแบบ ซึ่งในการทำแบบตัดจะมีการทำแบบตัดและปรับแบบตัดให้ได้ตามที่ออกแบบไว้

5. ตัดเย็บเสื้อผ้า หลังจากทำแบบตัดและแยกแบบตัดเป็นชิ้นส่วนตามรูปแบบของเสื้อผ้าแล้ว คณะผู้ศึกษาได้นำมาตัดและเย็บประกอบเพื่อให้ได้เสื้อผ้าตามรูปแบบที่กำหนด ซึ่งก่อนที่จะทำการตัดผ้าจะต้องมีการเตรียมผ้าก่อนตัดและทำกันหนด คณะผู้ศึกษาพบว่า ผ้าทอพื้นบ้านบางผืนมีขนาดของเส้นด้ายไม่สม่ำเสมออย่างชัดเจน ผ้ามีเนื้อแน่นบ้างหลวมบ้าง ลวดลายไม่สม่ำเสมอ

6. จัดนิทรรศการและแสดงผลงาน หลังจากดำเนินการออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าเสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะผู้ศึกษาได้นำผลงานไปจัดนิทรรศการและจัดแสดงผลงานตามสถานที่ต่าง ๆ

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานโครงการ ออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าไหม สรุปลงได้ดังนี้

การศึกษาข้อมูลในพื้นที่

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผ้าทอพื้นบ้านที่ผลิตในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยการตรวจสอบเอกสาร และสัมภาษณ์บุคคลในพื้นที่ พบว่า จังหวัดบุรีรัมย์มีการทอผ้าพื้นบ้านกระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ ผ้าที่ทอจะมีสีสันสดใส ลวดลายมีทั้งแบบดั้งเดิมที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และ ลวดลายประยุกต์ที่คิดค้นขึ้นใหม่ ซึ่งมีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามท้องที่ ชนิดของผ้าที่ชาวบ้านทอส่วนมากจะเป็นผ้าไหมมัดหมี่ ผ้าไหมพื้น ผ้าขาวม้า ผ้าโสร่ง ผ้าคลุมไหล่ ผ้าสไบบารู ฯลฯ โดยภายในจังหวัดบุรีรัมย์จะมีศูนย์พัฒนาผ้าไหม และมีกลุ่มเกษตรกรที่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ซึ่งจะมีการจัดอบรมและพัฒนาด้านรูปแบบผืนผ้า การออกแบบลวดลาย และการจัดจำหน่าย

อำเภอนางรอง เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดบุรีรัมย์ มีแหล่งทอผ้าที่มีชื่อเสียงด้านคุณภาพและความสวยงามหลายหมู่บ้าน เช่น หมู่บ้านหนองตาไก่ แต่เดิมชาวบ้านจะเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นเมืองและเรียนรู้การทอผ้าจากบรรพบุรุษ ผ้าที่ทอจะเป็นผ้าขาวม้า ผ้าโสร่ง ผ้าพื้น เพื่อใช้เองภายในครัวเรือนและภายในหมู่บ้าน ในปี พ.ศ. 2527 เริ่มมีการก่อตั้งศูนย์ทอผ้าไหมบ้านหนองตาไก่ และในปี พ.ศ. 2533 ศูนย์ทอผ้าได้รับการสนับสนุนด้านทักษะฝีมือจากศูนย์พัฒนาชนบทผสมผสานนางรอง ผ้าของหมู่บ้านนี้จะเน้นโทนสีเข้ม นิยมย้อมด้วยสีดำ สีน้ำเงิน สีเขียว สีน้ำตาล และผ้าทอจะมีลวดลายที่สวยงาม สะดุดตา ทอเป็นลวดลายยกดอก (ลายลูกแก้ว) ลายขอ และลายประยุกต์ ผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมของหมู่บ้านหนองตาไก่ที่พบคือ ผ้าปูโต๊ะ ผ้าสไบบารู ผ้าพันคอ ผ้าถุง ผ้าคลุมไหล่ ผ้าไหมพื้น ฯลฯ ซึ่งมีการทอเพื่อจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับหมู่บ้านหนองตาเข้มจะไม่มีปลูกหม่อนแต่มีการเลี้ยงไหม ซึ่งจะนำพันธุ์ไหมผสมมาจากศูนย์ขยายพันธุ์ไหมจังหวัดบุรีรัมย์ การทอผ้าไหมของหมู่บ้านหนองตาเข้มจะนิยมทอผ้าหางกระรอกคู่ ซึ่งจุดเด่นอยู่ที่การนำเส้นไหมสองเส้นที่มีสีต่างกันมาเข้าเกลียวรวมกัน แล้วนำไปทอเป็นผืนผ้า ทำให้ผ้ามีลวดลายและสีสันที่สวยงาม ผลิตภัณฑ์ผ้าทอของหมู่บ้านหนองตาเข้ม ได้แก่ ผ้าไหมพื้น ผ้าไหมมัดหมี่ ผ้าโสร่ง ฯลฯ สีสันของผ้าจะเน้นสีสดใส งดงาม

อำเภอเฉลิมพระเกียรติ เป็นอีกอำเภอหนึ่งของจังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งมีแหล่งทอผ้าที่มีชื่อเสียงอยู่ที่ตำบลโคกใหญ่ ชาวบ้านจะปลูกหม่อนและเลี้ยงไหมเอง เป็นไหมพันธุ์พื้นเมือง ในการย้อมสีจะนิยมใช้สีสังเคราะห์ ทำให้ผ้ามีสีสันสดใส สำหรับลวดลายได้รับอิทธิพลมาจากจังหวัดสุรินทร์จะไม่มีลวดลายเฉพาะของตนเอง ผลิตภัณฑ์ผ้าทอที่พบของแหล่งนี้ได้แก่ ผ้าไหมพื้น ผ้าไหมมัดหมี่ ผ้าขาวม้า ฯลฯ

ขั้นตอนการผลิตผ้าไหมมัดหมี่ของจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย

การเตรียมเส้นด้าย

การเตรียมเส้นด้ายเป็นการนำเส้นไหมมาฟอกโดยใช้ด่าง ซึ่งเส้นด้ายที่ใช้ในการทอผ้าทั้งเส้นด้ายพุ่งและเส้นด้ายยืนจะต้องผ่านขั้นตอนการฟอก เพื่อขจัดกาวและสิ่งปนเปื้อนที่ติดมากับเส้นไหมให้หลุดออก ซึ่งการฟอกจะทำให้เส้นไหมขาวขึ้น อ่อนนุ่มขึ้น และย้อมสีติดดีขึ้น

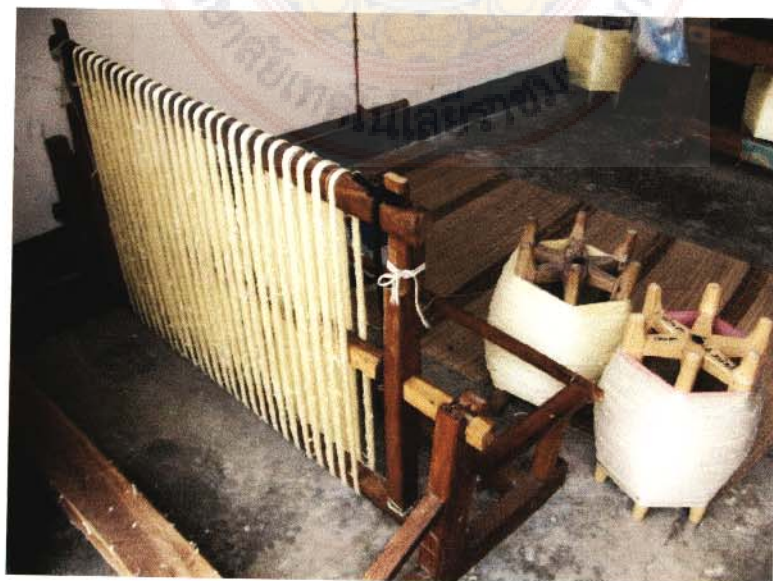
การกระตุกเส้นไหม

การกระตุกเส้นไหมทำหลังจากต้มฟอกไหมแล้วจะต้องนำเส้นไหมไปใส่ราวเพื่อกระตุกให้เส้นไหมแยกออกจากกันและเรียงเส้นอย่างเป็นระเบียบ

การเตรียมเส้นด้ายพุ่ง

การเตรียมเส้นด้ายพุ่ง เป็นการนำเส้นด้ายมาคั่นบนหลักคั่นไหมี่แบบพัฒนาใช้มือหมุน ซึ่งการใช้หลักคั่นไหมี่แบบนี้จะทำให้ประหยัดเวลามากกว่าการใช้หลักคั่นแบบดั้งเดิม ในการคั่นด้ายจะใช้ด้ายพันรอบหลักคั่นให้ได้จำนวนรอบและจำนวนลำที่กำหนดไว้

การเตรียมเส้นด้ายยืน

เส้นด้ายยืนเป็นเส้นด้ายตามแนวยาวของผืนผ้า การเดินเส้นด้ายยืนจะต้องมีการคำนวณความยาวและจำนวนเส้นด้ายยืนที่ใช้ในการทอผ้าแต่ละครั้ง โดยกำหนดจากความยาวของผ้าที่ต้องการ ความกว้างของหน้าผ้า เบอร์ดของพื้นพิมพ์ที่ใช้ทอผ้า และจำนวนเส้นด้ายที่ร้อยเข้าช่องพื้นหวี

การสืบเส้นด้ายยืน เป็นการผูกต่อเส้นด้ายยืนชุดใหม่เข้ากับปลายเส้นด้ายยืนชุดเก่าที่ชาวบ้านยังคงปล่อยให้ร้อยอยู่ในพื้นหวีและตะกอก เพื่อให้สืบด้ายยืนได้ง่ายและประหยัดเวลา

การมัดหมี่

เมื่อถอดเส้นด้ายออกจากหลักคั่นจะนำมาซึ่งกับหลักมัดหมี่ซึ่งมีลักษณะเป็นไม้ต่อมีขาตั้งสองด้าน มีความกว้างเท่ากับความกว้างของหน้าผ้าที่ต้องการทอ การมัดหมี่เป็นการมัดเส้นด้ายพุ่งโดยใช้เชือกฟางมัดตามลวดลายที่กำหนดไว้ มัดให้แน่น แล้วนำไปย้อมสี หากมัดไม่แน่นสีจะซึมเข้าสู่บริเวณที่ถูกมัดทำให้ลวดลายไม่คมชัด การมัดต้องใช้ความชำนาญมัดให้แต่ละช่วงลายสม่ำเสมอ

การย้อมสี

การย้อมสีไหมมัดหมี่ เป็นการย้อมเส้นด้ายในลักษณะเป็นเช็ดด้าย ย้อมด้วยมือ เพื่อให้ได้สีและลวดลายที่หลากหลาย การย้อมต้องให้สีซึมเข้าไปติดเส้นด้ายสม่ำเสมอ สีที่ชาวบ้านใช้ ส่วนใหญ่เป็นสีสังเคราะห์สำเร็จรูป จำหน่ายเป็นซอง มีวิธีการย้อมที่ง่ายคือ ต้มน้ำให้เดือดใส่สีลงไป คนให้ละลาย แล้วนำไหมลงย้อม เมื่อไหมติดสีเข้มดีแล้วนำไปล้างน้ำสะอาด ตากให้แห้ง

การย้อมไหมและแก้มี่

เมื่อนำเส้นไหมที่มัดแล้วไปย้อมสี สีจะติดเฉพาะบริเวณที่ไม่ได้มัด ถ้าต้องการผ้า
มัดหมี่หลายสีต้องมัดและย้อมหลายครั้งตามจำนวนสีที่ต้องการ เมื่อย้อมสีได้ครบตามที่กำหนด
จะนำเส้นด้ายมาซึ่งกับหลักมัดหมี่ให้ตั้งอีกครั้งแล้วใช้ใบมีดตัดเชือกฟางที่มัดออก การตัดต้องตัดอย่าง
ระมัดระวังไม่ให้ถูกเส้นไหม เพราะถ้าเส้นไหมขาดจะทำให้ลวดลายคลาดเคลื่อนไม่ต่อเนื่องกัน

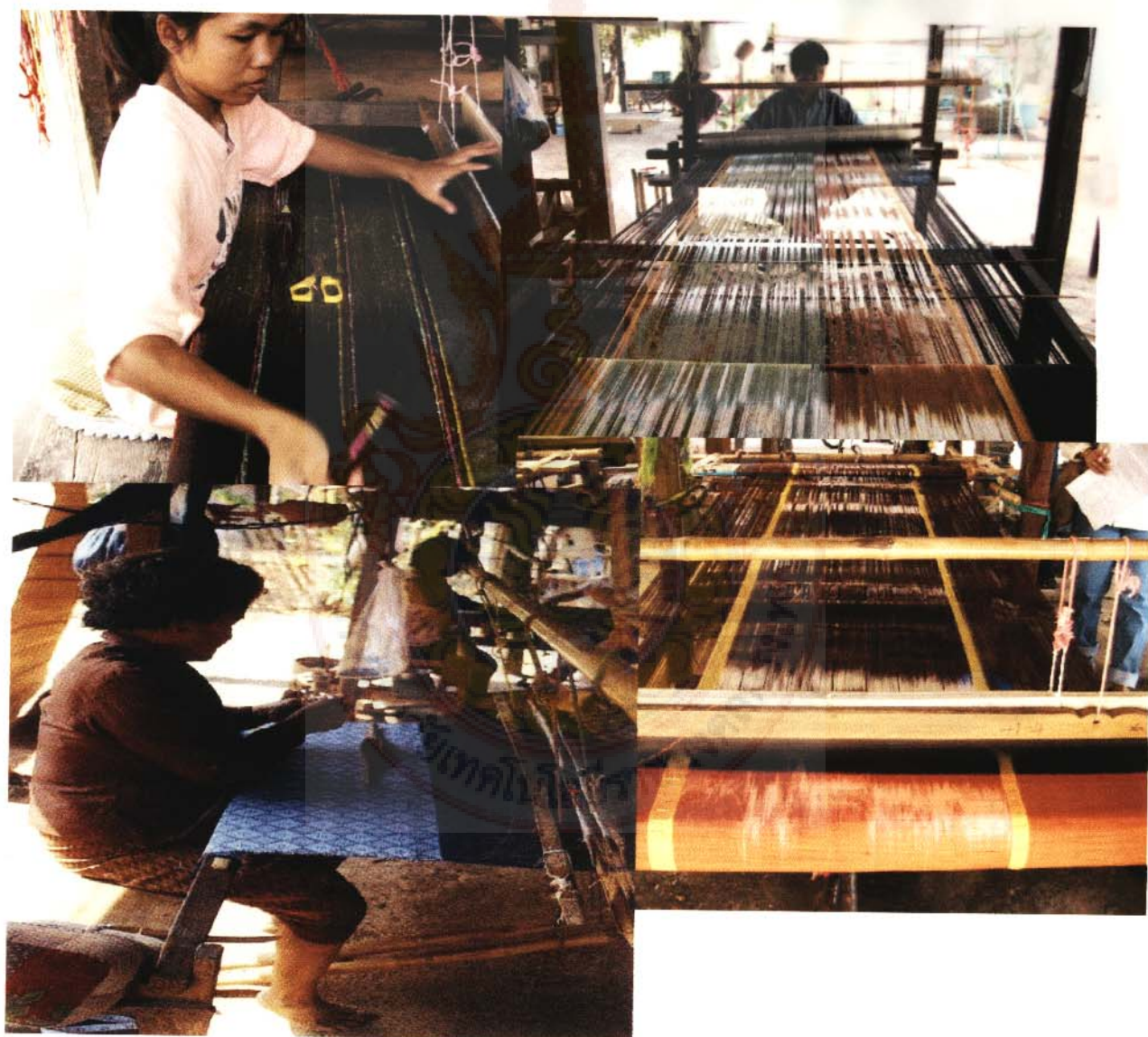
การกรอด้วยเข้าหลอด

การกรอด้วยเข้าหลอด เป็นการกรอเส้นด้ายพุ่งเข้าหลอดเพื่อนำไปทอ ซึ่งจะกรอหลังจากแกะเชือกฟางที่มัดหมี่ออกแล้ว โดยนำไปใส่กงแล้วพันเข้ากับแกนกระสวย เมื่อกรอเสร็จหนึ่งหลอดต้องร้อยใส่เชือกให้เรียงกันตามลำดับ เมื่อนำไปทอเป็นผืนผ้าจะได้ลวดลายที่ต่อเนื่องกัน และได้ลวดลายตามแบบที่กำหนด

การทอผ้า

การทอผ้ามัดหมี่ชาวบ้านจะใช้กี่ทอมือ ส่วนการทอผ้าพื้นจะมีใช้ทั้งกี่ทอมือ และ กี่กระตุก จะเริ่มทอโดยใช้ด้ายพุ่งเรียงลำดับตั้งแต่หลอดแรกไปจนถึงหลอดสุดท้าย ผู้ทอต้องมีทักษะ และความชำนาญ จึงจะได้ผ้าที่มีลวดลายชัดเจน สวยงามตลอดผืน เพราะต้องมีการจัดลวดลายของ เส้นด้ายพุ่งระหว่างทอให้เป็นไปตามลวดลายที่มัดและย้อมไว้ ทำให้การทอผ้ามัดหมี่ใช้เวลาทอ มากกว่าการทอผ้าพื้น

รูปแบบผ้าทอในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

ผ้าทอในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์จะมีทั้งลวดลายแบบดั้งเดิมและลวดลายประยุกต์ มีสีสันและลวดลายหลากหลาย ทอเพื่อใช้ภายในครัวเรือนและทอเพื่อจำหน่าย โดยจะจำหน่ายตามร้านขายสินค้าพื้นเมือง งานแสดงสินค้าผ้าทอพื้นเมือง และส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

ตัวอย่างผ้าทอลวดลายแบบดั้งเดิม

ตัวอย่างผ้าทอลวดลายประยุกต์

ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากผ้าทอในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจะผลิตเพื่อจำหน่ายทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ ซึ่งผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากผ้าทอพื้นบ้านที่พบมากในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ เสื้อผ้าสุภาพสตรี เสื้อผ้าสุภาพบุรุษ เนคไท กระเป๋า ผ้าพันคอ ผ้าสไบบาวู ฯลฯ

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสุภาพสตรีในพื้นที่

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสุภาพบุรุษในพื้นที่

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์อื่น ๆ

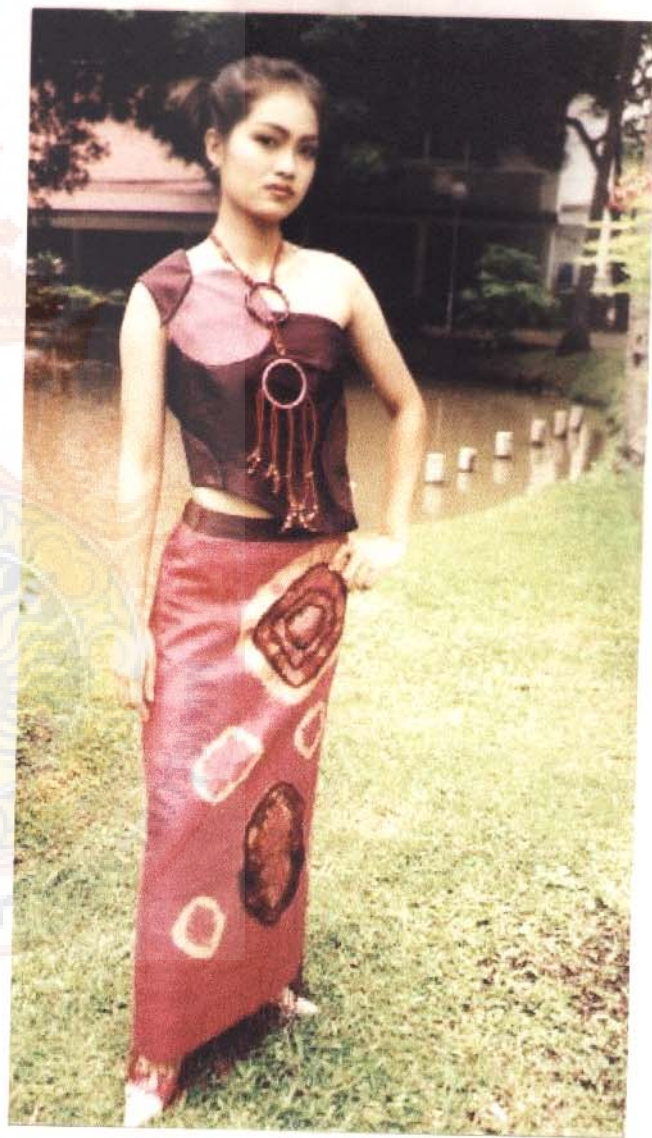
การออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าโครงการ

เมื่อได้ศึกษาข้อมูลในพื้นที่แล้ว คณะผู้ศึกษาได้จัดซื้อผ้าทอพื้นบ้านของจังหวัดบุรีรัมย์ และวัสดุประกอบการตัดเย็บ เพื่อนำมาออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปของโครงการฯ ซึ่งผ้าที่ได้จัดซื้อจะมีทั้งผ้าไหมพื้น และ ผ้าไหมมัดหมี่ นำมาให้ออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อใช้สวมใส่ในโอกาสต่าง ๆ ซึ่งเสื้อผ้าที่ออกแบบและตัดเย็บจะประกอบด้วย ชุดลำลอง จำนวน 10 ชุด ชุดทำงาน จำนวน 13 ชุด ชุดโอกาสพิเศษ จำนวน 11 ชุด และ เสื้อโค้ท จำนวน 6 ชุด

ตัวอย่างการออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าชุดลำลอง

เป็นการนำผ้าทอพื้นบ้านของจังหวัดบุรีรัมย์มาออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าเพื่อใช้สวมใส่ในโอกาสลำลอง รูปแบบของชุดเน้นความน่าสนใจ มีการตัดต่อผ้าต่างสี มีการตัดต่อเส้นแบบตัด ให้มีรูปแบบที่หลากหลาย ให้สามารถนำไปสวมใส่ได้หลากหลาย โดยนำทั้งผ้าพื้นและผ้าลายที่มีสีสันสดใสใช้ในการออกแบบตัดเย็บ

Casual wear : 01

Sewing by

Modeling

Comment

Material	Accessory

Casual wear : 07

Sewing by : 000000

Modeling :

Comment

Material	Accessory

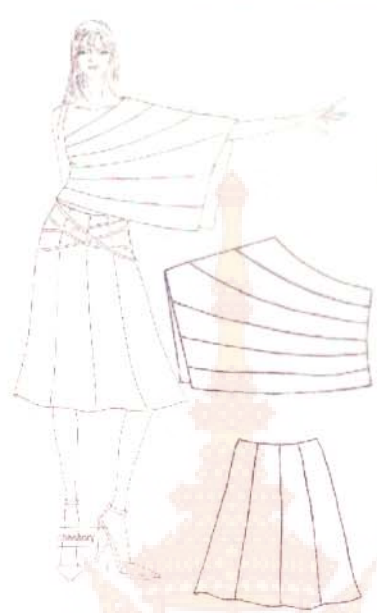

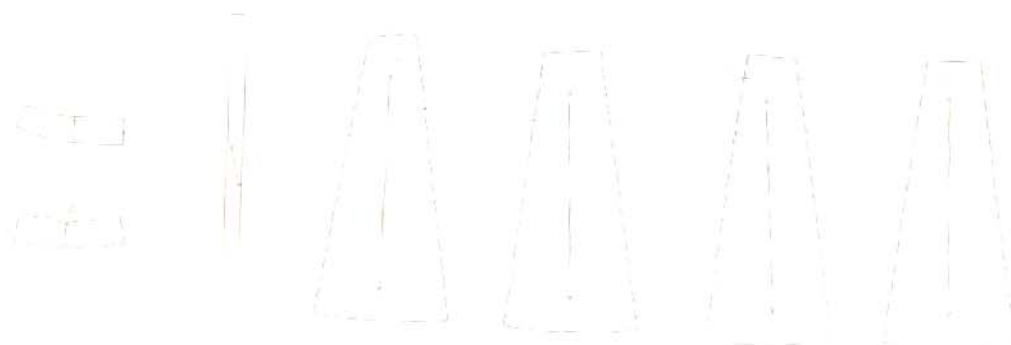
ตัวอย่างแบบตัดชุดลำลอง

โครงการพัฒนาด้านเทคโนโลยีในชนบท จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อผู้พัฒนาผ้าไทย	อาจารย์ ขณัทพร ราชศักดิ์	ระยะเวลา 12 มีนาคม 25 สิงหาคม
	อาจารย์ อธิษฐ์ เกตุลา	
ขนาดแบบตัด SIZE M	แสดงภาพแบบเสื้อผ้าด้านหน้า และด้านหลัง	
จำนวนแบบตัดทั้งหมด รวม / ชิ้น		
ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บ		
ผ้าตัว - เมตร		
ผ้ากระโปรง - เมตร		
ผ้าซับใน - เมตร		
ผ้าตกแต่ง - เมตร		

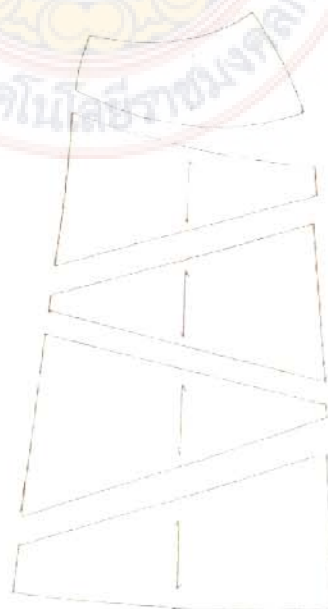
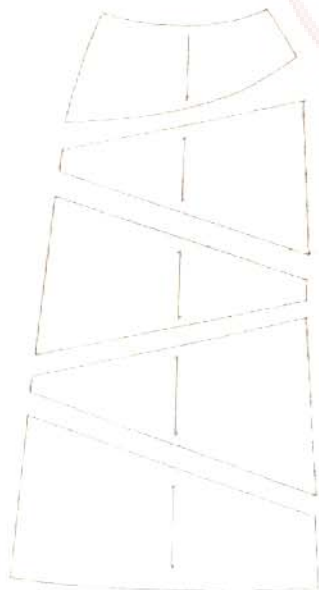

ชื่อผู้พัฒนาผ้าไหม		อาจารย์ ชฎาพร วาเชกสิ	ระยะเวลา: 12 มีนาคม - 25 สิงหาคม
ชื่อหมู่บ้าน		ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมืองบุรีรัมย์	
ขนาดแบบตัด	SIZE M	แสดงภาพแบบเสื้อผ้าไหม และผ้าไหมมัดหมี่	
จำนวนแบบตัดทั้งหมด			
รวม 30 ชิ้น			
ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บ			
ผ้าตัว 3.00 เมตร			
ผ้ารองใน 1.00 เมตร			
ผ้าซับใน 1.00 เมตร			
ผ้าตกแต่ง 1.00 เมตร			

โครงการพัฒนาผ้าไทยในชนบท จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อผู้พัฒนาผ้าไทย อาจารย์ ชัยใจ แอ้ว		อาจารย์ ชัยใจ แอ้ว	ระยะเวลา 12 มีนาคม - 25 สิงหาคม
ขนาดแบบตัด SIZE M	แสดงภาพแบบเสื้อด้านหน้า และด้านหลัง		
จำนวนแบบตัดทั้งหมด รวม 17 ชิ้น			
ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บ			
ผ้าตัว 6 เมตร			
ผ้ารองใน 3.5 เมตร			
ผ้าซับใน 1 เมตร			
ผ้าตกแต่ง เมตร			

ตัวอย่างการออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าชุดทำงาน

เป็นการออกแบบเสื้อผ้าเพื่อใช้สวมใส่ไปทำงาน เน้นความคล่องตัว กระชับกระฉ่ง
รูปแบบของชุดเน้นความเรียบ เก๋ มีการตัดต่อด้วยผ้าต่างสี

Business wear : 04
Sewing by :
Modeling :
Comment :

Accessory

Business wear : 06

Material	Accessory
	

Sewing by
Modeling
Comment

Material	Accessory
	

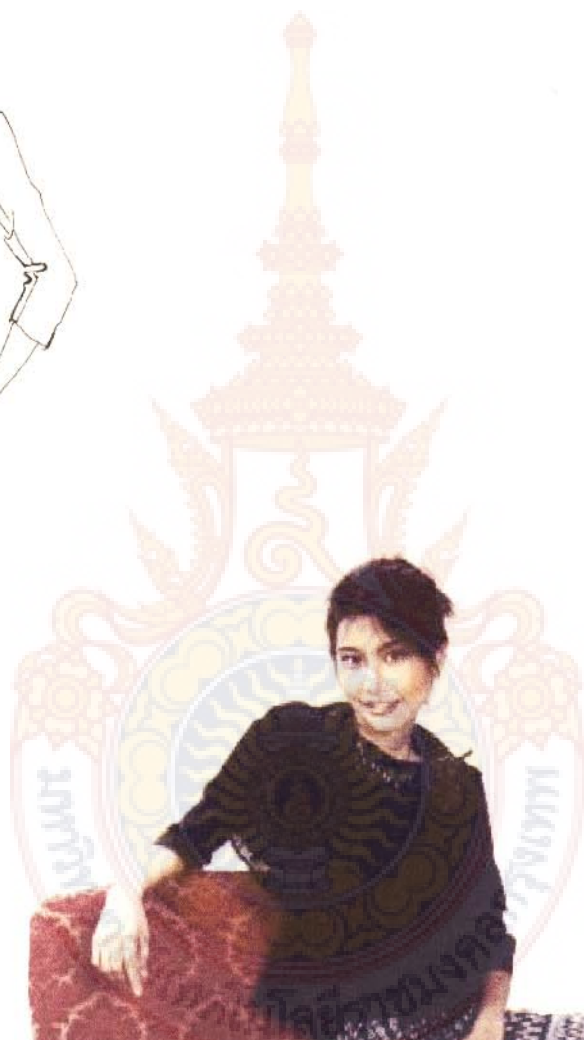
Business wear : 01

Sewing by :

Modeling :

Comment

ตัวอย่างแบบตัดชุดทำงาน

โครงการพัฒนาผ้าไทยในชนบท จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อผู้พัฒนาผ้าไทย	อาจารย์ สุภาพร คภี	ระยะเวลา 12 มีนาคม - 25 สิงหาคม
	อาจารย์ อ้อยใจ เลิศล้ำ	
ขนาดแบบตัด SIZE M	แสดงภาพแบบเสื้อด้านหน้า และด้านหลัง	
จำนวนแบบตัดทั้งหมด รวม 1 ชิ้น		
ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บ		
ผ้าตัว 5 เมตร		
ผ้าช่องใน 5 เมตร		
ผ้าช่องใน 5 เมตร		
ผ้าตกแต่ง 5 เมตร		

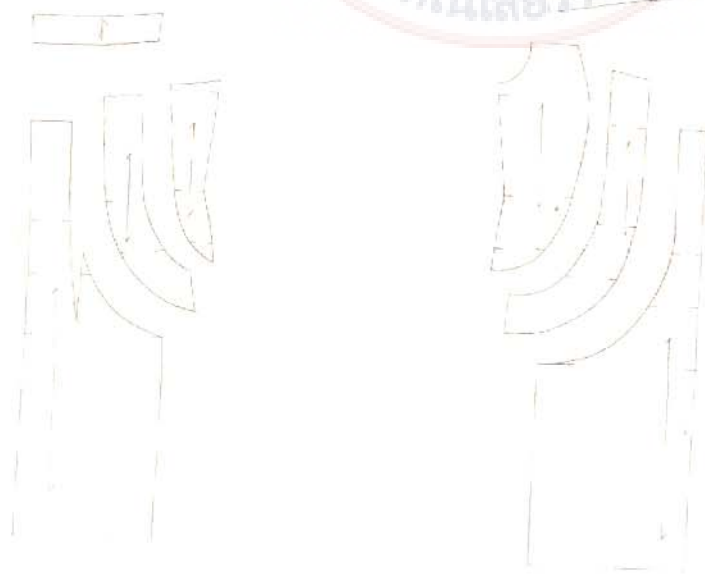
โครงการพัฒนาลำโพงโบราณคดี จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อผู้รับผิดชอบ	อาจารย์ สุภาพร คณิศ	ระยะเวลา 12 มีนาคม - 25 สิงหาคม
ชื่อโครงการ	โครงการ ชีตอใจ เด็ดกล้า	
ขนาดแม่แบบ SIZE M	แสดงภาพแบบเสื้อด้านหน้า และด้านหลัง	
จำนวนแบบตัดทั้งหมด รวม 17 ชิ้น		
ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บ		
ผ้าตัว ๑๐๐ เมตร		
ผ้ารองใน 1.๕๐ เมตร		
ผ้าซับใน 1.50 เมตร		
ผ้าตกแต่ง - เมตร		

โครงการพัฒนาผ้าไทยในชนบท จังหวัดสุรินทร์

ชื่อผู้พัฒนาผ้าไทย	อาจารย์สุภาพร ค่ำใจ	ระยะเวลา 12 มีนาคม - 25 สิงหาคม
ขนาดแบบตัด	SIZE M	แสดงภาพแบบเสื้อด้านหน้า และด้านหลัง
จำนวนแบบตัดทั้งหมด รวม 2 = 2 ชิ้น		
ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บ		
ผ้าตัว - 1 เมตร		
ผ้ารองใน - 1 เมตร		
ผ้าซับใน - 1 เมตร		
ผ้าตกแต่ง - 1 เมตร		

ตัวอย่างการออกแบบตัดเย็บชุดโอกาสพิเศษ

เป็นการออกแบบชุดเพื่อให้สวมใส่ไปงานเลี้ยงฉลองในโอกาสต่างๆ รูปแบบของชุดเน้นความสวยงาม หรูหรามากกว่าปกติ เส้นกรอบนอกของเสื้อผ้ามีทั้งกว้างมาก แคบมาก มีความพองบานมากกว่าปกติ มีการเปิดคอ เปิดหลัง เปิดไหล่ ไม่มีแขน ใช้ผ้าไหมพื้นและไหมมัดหมี่ที่มีความมันวาวและมีการตกแต่งด้วยวัสดุมันวาว เพื่อเพิ่มความสวยงามหรูหราให้กับชุดและผู้สวมใส่มากยิ่งขึ้น

Evening wear : 03

Sewing by : ศ.ดร.นพ.ดร.

Modeling :

Comment

Evening wear : 02

Sewing by : KANOK

Modeling :

Evening wear : 08

Sewing by : 19000

Modeling :

Comment

Material

Evening wear : 05

Sewing by

Modeling

Comment

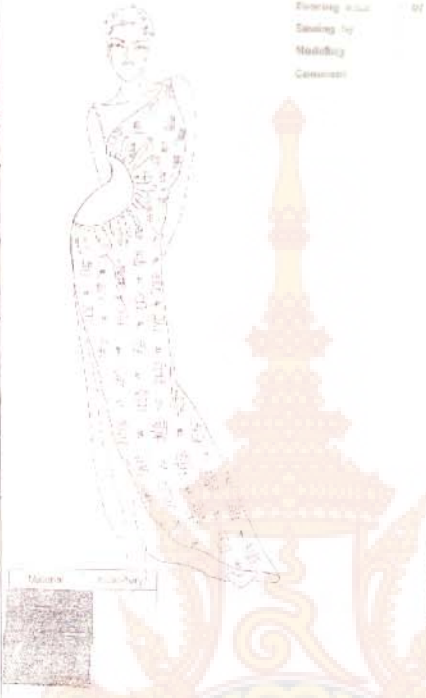
ตัวอย่างแบบตัดชุดโอกาสพิเศษ

โครงการพัฒนาผ้าไทยในชนบท จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อผู้พัฒนาผ้าไทย อาจารย์ นริ นุชนาท อาจารย์ อ้อยใจ เอื้อคำ	ระยะเวลา 12 มีนาคม - 25 สิงหาคม
ขนาดแบบตัด SIZE M	แสดงภาพแบบเสื้อด้านหน้า และด้านหลัง
จำนวนแบบตัดทั้งหมด รวม ๔๔ ชิ้น	
ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บ	
ผ้าตัว ๑๐๐ เมตร	
ผ้ารองใน ๑๐๐ เมตร	
ผ้าซับใน ๑๐๐ เมตร	
ผ้าเย็บแนว ๑ เมตร	

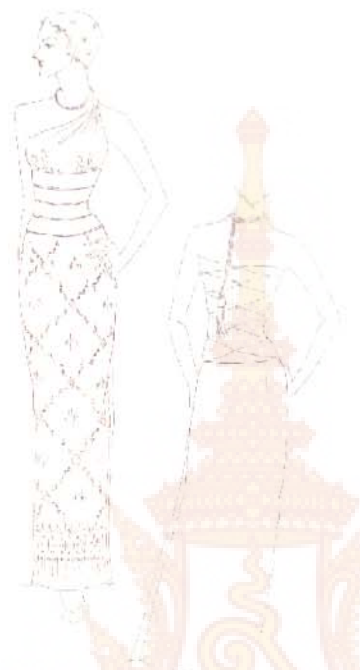

โครงการพัฒนาผ้าไหมในชนบท จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อผู้พัฒนาผ้าไหม		อาจารย์ นริ พูนภพ	ระยะเวลา 12 มีนาคม - 25 สิงหาคม
		อาจารย์ อ้อยใจ เลิศล้ำ	
ขนาดแบบผ้า SIZE M	แสดงภาพแบบเสื้อด้านหน้า และด้านหลัง		
จำนวนแบบผ้าทั้งหมด รวม 8 ชิ้น			
ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บ			
ผ้าตัว 4 เมตร			
ผ้าช่องใน 3 เมตร			
ผ้าซับใน 3 เมตร			
ผ้าหยาบแต่ง 1 เมตร			

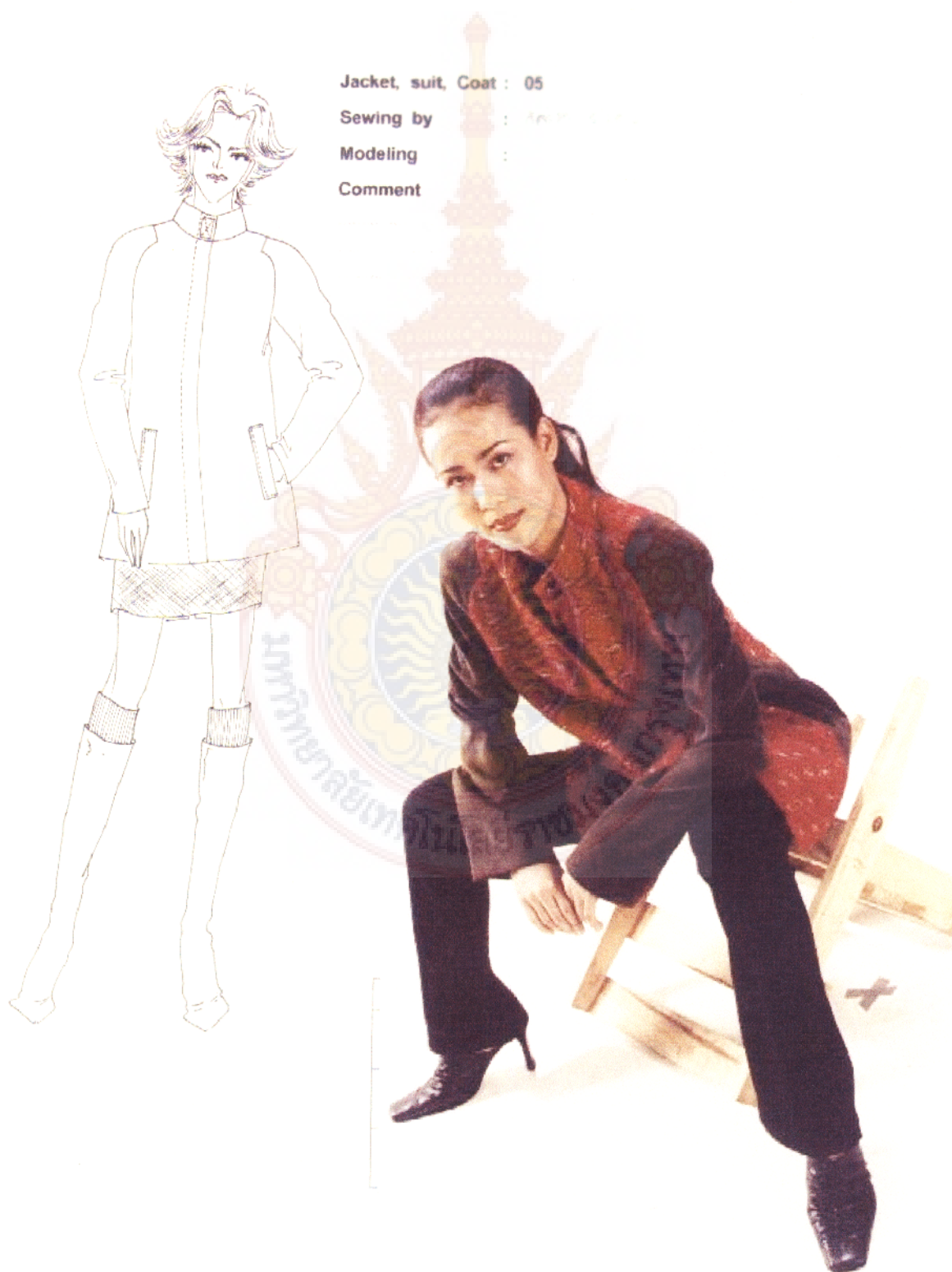
โครงการพัฒนาผ้าไทยในชนบท จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อผู้พัฒนาผ้าไทย		อาจารย์ นรี บุญนาค	ระยะเวลา 12 มีนาคม - 25 สิงหาคม
		อาจารย์ อ้อยใจ เกียรติ	
ขนาดแบบตัด	SIZE M	แสดงภาพแบบเสื้อด้านหน้า และด้านหลัง	
จำนวนแบบตัดทั้งหมด			
รวม 33 ชิ้น			
ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บ			
ผ้าตัว 1.54 เมตร			
ผ้ารองใน 1.55 เมตร			
ผ้าซับใน 0.10 เมตร			
ผ้าตกแต่ง เมตร			

ตัวอย่างการออกแบบตัดเย็บเสื้อโค้ท

เป็นการออกแบบเสื้อผ้าเพื่อให้สวมใส่สำหรับอากาศหนาว โดยนำผ้าทอพื้นเมืองมาใช้กับผ้าต่างชนิดกันหรือผ้าที่มีลวดลายต่างกัน เพื่อให้เกิดความหลากหลายของรูปแบบเสื้อผ้า ด้วยการเลือกใช้ผ้าที่มีโครงสร้างแข็งแรง ผ้าที่มีเนื้อแน่นทนทาน และผ้าที่มีขนฟูให้ความรู้สึกอบอุ่นนุ่มนวล รูปแบบของเสื้อผ้านั้นความคล่องตัวกระชับกระเฉงเมื่อสวมใส่

Jacket, suit, Coat : 07

Sewing by : *นางสาวนันทนา นิลกุล*

Modeling : *นางสาวนันทนา นิลกุล*

Comment : *เสื้อโค้ทสีครีม*

Jacket, suit, Coat : 06

Sewing by : KAN

Modeling : KAN

Comment :

Jacket, suit, Coat : 04

Sewing by

Modeling

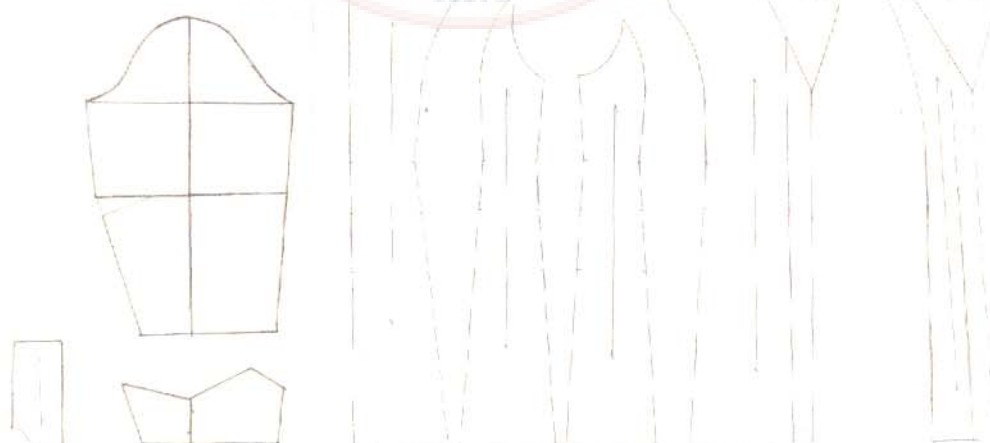
Comment

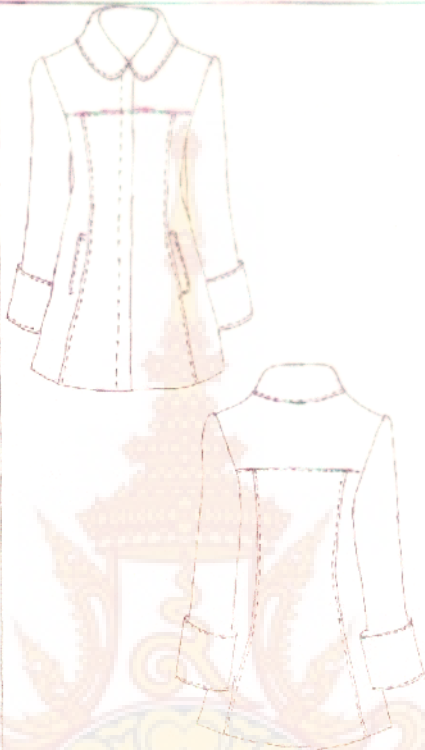
ตัวอย่างแบบตัดเสื้อโค้ท

โครงการพัฒนายาไทยในชนบท จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อผู้พัฒนาชาวไทย	อารีย์ หัตถ์นิมิต สุทธิพรหมย์	ระยะเวลา 12 มีนาคม - 26 สิงหาคม
อาจารย์ อัญญา อิศวร		
ขนาดแบบตัด SIZE M	แสดงภาพแบบเสื้อโค้ท และคำอธิบาย	
จำนวนแบบตัดทั้งหมด รวม 10 ชิ้น		
ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บ		
ตัวตัว 0.50 เมตร		
ยาวท่อนใน 0.50 เมตร		
ตัวตัวใน 0.50 เมตร		
ตัวตัวแต่ง 1 เมตร		

โครงการพัฒนาผ้าไหมในชนบท จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อผู้พัฒนาผ้าไหม	อาจารย์ พัทธมี อุตชัยพรณ์	ระยะเวลา 12 มีนาคม - 25 สิงหาคม
อาจารย์ อ้อยใจ เลิศล้ำ		
ขนาดแบบตัด	SIZE L	แสดงภาพแบบเสื้อด้านหน้า และด้านหลัง
จำนวนแบบตัดทั้งหมด รวม 10 ชิ้น		
ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บ		
ผ้าตัว 2.5 เมตร		
ผ้าช่องใน 3.5 เมตร		
ผ้าซับใน 2 เมตร		
ผ้าตกแต่ง 1 เมตร		

โครงการพัฒนาผ้าไทยในชนบท จังหวัดบุรีรัมย์

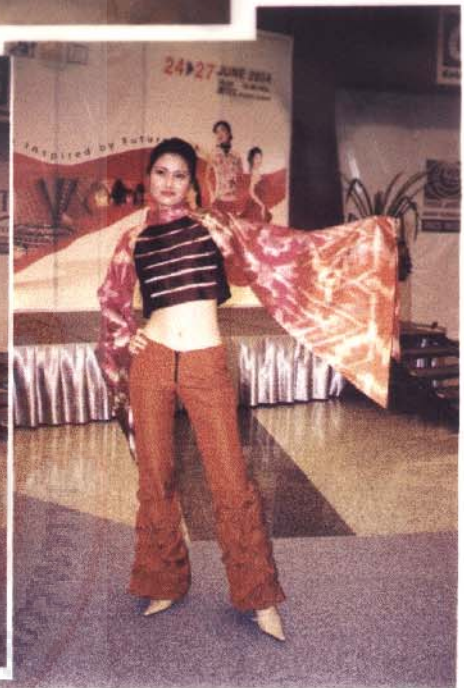
ชื่อผู้พัฒนาผ้าไทย	อาจารย์ ศักดิ์นัย อุตธิทรัพย์	ระยะเวลา 12 มีนาคม - 25 สิงหาคม
	อาจารย์ อ้อยใจ เกตุคำ	
ขนาดแบบตัด SIZE M	แสดงภาพแบบเสื้อด้านหน้า และด้านหลัง	
จำนวนแบบตัดทั้งหมด รวม 7 ชิ้น		
ผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บ		
ผ้าตัว 2.90 เมตร ผ้าช่องใน 2.90 เมตร ผ้าซับใน 1.30 เมตร ผ้าตกแต่ง - เมตร		

การจัดแสดงเพื่อเผยแพร่ผลงาน
โครงการพัฒนาหัตถกรรมผ้าไทยในชนบท

แสดงแฟชั่นโชว์งาน GFT 2004 ณ ศูนย์แสดงสินค้าไบเทค บางนา
26 มิถุนายน 2547

จัดนิทรรศการ ณ วิทยาเขตนครศรีธรรมราช วันที่ 26-28 สิงหาคม 2547

การแสดงแฟชั่นโชว์ ณ วิทยาเขตนครศรีธรรมราช วันที่ 26-28 สิงหาคม 2547

ร่วมแสดงแฟชั่นโชว์ในงาน ราชมงคลร่วมใจต้านภัยยาเสพติด วันที่ 15 กันยายน 2547

จัดแสดงแฟชั่น Fashshow by Bangkok Technical Campus
ณ ศูนย์การค้าซีคอนสแควร์ 5-6 มีนาคม 2548

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน โครงการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าไหมมีดังนี้

ด้านผ้าทอพื้นบ้าน

1. ผ้าทอพื้นบ้านที่ทอเป็นผ้าพื้นเรียบ บางผืนมีขนาดเส้นด้ายไม่สม่ำเสมอ อย่างไม่ชัดเจน ทำให้การวางแผนตัดทำได้ยาก เพราะต้องหลีกเลี่ยงบริเวณที่ผ้ามีตำหนิของเส้นด้ายที่ไม่สม่ำเสมอ
2. ผ้าทอพื้นบ้านมีเนื้อแน่นบ้าง หลวมบ้างไม่สม่ำเสมอ ทำให้เกิดอุปสรรคในการวางแผนตัด
3. การทำลวดลายไม่สม่ำเสมอตลอดผืน บางช่วงลายใหญ่ บางช่วงลายเล็ก ผ้าตาหรือผ้าลายทางมีขนาดไม่สม่ำเสมอ ทำให้เกิดปัญหาในการวางแผนตัดและเย็บต่อลายผ้าให้ตรงกัน
4. การตกสีของผ้า ผ้าบางผืนมีสีตกมาก ซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดปัญหาต่อการใช้และการดูแลรักษาเสื้อผ้าในโอกาสต่อไป
5. การย้อมสีไม่สม่ำเสมอ ทำให้เกิดปัญหาในการวางแผนและตัดเย็บเสื้อผ้าที่จะต้องมีเฉดสีในเสื้อผ้าที่ไม่เหมือนกัน

ด้านการออกแบบเสื้อผ้า

1. ผ้าทอพื้นบ้านมักผลิตเป็นผ้าหน้าแคบ และ มีความยาวของผ้าค่อนข้างจำกัด ทำให้เกิดข้อจำกัดในการออกแบบ
2. สีของผ้ามัดหมี่มีลักษณะผสมผสานของสีเส้นด้ายยืนและสีเส้นด้ายพุ่ง ทำให้เกิดปัญหาในการหาผ้าพื้นเพื่อนำมาประกอบหรือตกแต่งได้ยาก
3. ลวดลายและสีของผ้าไม่สม่ำเสมอ มีผลทำให้เกิดความไม่สัมพันธ์กันของเสื้อผ้า

ด้านการตัดเย็บเสื้อผ้า

การตัดเย็บเสื้อผ้ามีปัญหาและอุปสรรคจากคุณภาพของผ้างที่กล่าวในข้างต้น

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานโครงการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าไหม คณะผู้ศึกษามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนเข้าไปแนะนำและให้ความรู้กับกลุ่มทอผ้าเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพของผ้าทอพื้นบ้าน ถ้าหากผ้ามีกระบวนการผลิตที่ดี มีการควบคุมคุณภาพให้ได้มาตรฐาน จะส่งผลต่อการผลิตเสื้อผ้าให้เป็นเสื้อผ้าที่มีคุณภาพดีตามไปด้วย
2. สิ่งที่ต้องควบคุมให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ได้แก่ การย้อมสีไม่ให้สีตก สีที่ย้อมสม่ำเสมอตลอดผืน ความสม่ำเสมอของเส้นด้าย การทอผ้าให้มีเนื้อแน่นสม่ำเสมอตลอดผืน ผ้ามีขนาดลดหล่นและสีของลดหล่นสม่ำเสมอ
3. ควรมีการฝึกอบรมกลุ่มทอผ้าเกี่ยวกับเทคนิคการทำลดหล่น และ การให้สีผ้าทอพื้นบ้าน เพื่อให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค

